Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

MUISTIO 7.10.2026

Asia: HE 175/2026 vp HE eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027, ympäristöministeriön vastaus eduskunnan ympäristövaliokunnan 2.10.2026 kysymyksiin

Yksityisen luontorahoituksen määrä

Suomessa ei ole käytettävissä yhtä kattavaa tilastoa yksityisen luontorahoituksen määrästä, vaan tietoa on koottu useista lähteistä osana YK:n biodiversiteettisopimuksen 7. maaraportointia. Tietoja on koottu yritysten ympäristönsuojelumenojen tilastosta ja toisaalta kyselyllä säätiöille ja järjestöille niiden lahjoituksista.

Lukuja on kerätty osana YK:n biodiversiteettisopimuksen D3-indikaattoria (Private funding (domestic and international) on conservation and sustainable use of biodiversity and ecosystems). Yksityisen rahoituksen arvot raportoitiin kahdessa eri erittelyssä. Alta löytyvät Taulukot 1. ja 2. sisältävät Suomen yksityisen luontorahoituksen osalta raportoidut tiedot.

Lukuja ei tule laskea yhteen kokonaisrahoitukseksi, sillä aineistot voivat osittain sisältää samoja rahoitusvirtoja

Yritysten ympäristönsuojelumenot (luokka: luonnon monimuotoisuuden ja maisemien suojelu)	
Vuosi	**Määrä**
2023	14 100 000 €
2022	31 900 000 €
2021	9 700 000 €
2020	13 800 000 €
YHTEENSÄ	**69 500 000 €**

Taulukko 1. Yritysten ympäristönsuojelumenot (luokka: luonnon monimuotoisuuden ja maisemien suojelu) . Tiedot raportoitiin Suomen maaraportissa osana indikaattoria “D.3 Private funding (domestic and international) on conservation and sustainable use of biodiversity and ecosystems”. Lähde: Tilastokeskus. Suomen ympäristönsuojelumenot.

Taulukon 1 tiedot koottiin käyttäen Tilastokeskuksen tietoja, ja loppuvuonna 2025 tietoja koostaessa vasta vuoden 2023 tilastot valmistuivat. Tiedot eivät ole suoraan saatavilla Tilastokeskuksen julkaisuista, vaan ne koottiin EU:n teknisen tuen hankkeessa ulkopuolisen konsultin toimesta.

Kotimaiset yksityiset lahjoitukset: yksityiset säätiöt ja kansalaisjärjestöt

Vuosi	Määrä
2024	29 940 858 €
2023	23 741 582 €
2022	22 958 383 €
2021	22 904 743 €
2020	16 506 154 €
YHTEENSÄ	**116 051 720 €**

Taulukko 2. Kotimaiset yksityiset lahjoitukset: yksityiset säätiöt ja kansalaisjärjestöt v. 2020-2024. Tiedot raportoitiin Suomen maaraportissa osana indikaattoria “D.3 Private funding (domestic and international) on conservation and sustainable use of biodiversity and ecosystems”. Lähde: Ympäristöministeriön kysely keskeisimmille säätiöille ja kansalaisjärjestöille Suomessa.

Taulukon 2. sisältämät tiedot Suomi kokosi ympäristöministeriön toteuttaman kyselyn perusteella. Kyselyssä luonnon monimuotoisuuden alalla toimivia keskeisiä yksityisiä säätiöitä ja kansalaisjärjestöjä pyydettiin raportoimaan kotimaiset yksityiset rahoituspanoksensa vuosilta 2020–2024. Tiedot ovat suuntaa antavia arvioita, koska säätiöiden ja kansalaisjärjestöjen toimintatavat ja kirjauskäytännöt vaihtelevat huomattavasti.

Luonnonarvomarkkinat tarjoavat uudenlaisen keinon kanavoida yksityistä rahoitusta monimuotoisuuden edistämiseen. Tapio Oy:n selvityksen mukaan ilman velvoittavaa lainsäädäntöä luonnonarvomarkkinoiden koon arvioidaan jäävän mittaluokaltaan noin 1–7 miljoonaan euroon vuosittain, kun ekologiseen kompensaatioon velvoittavan lainsäädännön kautta markkinoiden koko voisi nousta jopa 200 miljoonaan euroon vuosittain. (Salin ym. 2026. Yksityisen sektorin mahdollisuudet ja esteet ennallistamisen rahoittamiselle. Tapion raportteja nro. 86.)

Ahti-ohjelmasta myönnettyjen tukien jakautuminen Saaristomeren ja sisävesien tai muiden rannikkovesien suojeluun

Ahti-ohjelman rahoituksesta 7 % vuonna 2024 ja 27 % vuonna 2025 kohdentui Saaristomeren tilan parantamiseen. Syynä vuonna 2025 kasvaneeseen osuuteen oli, että hallitusohjelman mukaisesti Saaristomeren ravinnekuormituksen vähentämiseen ja tilan parantamiseen kohdennettu työ saatiin kunnolla käyntiin vuonna 2025 ja sen lisäksi Ahti-ohjelman kokonaisrahoitus oli vuonna 2025 vähentynyt aiemmista vuosista. Alla on tarkempi erittely.

Vuonna 2024 Ahti-ohjelman rahoitus oli noin 36 milj. € tästä Saaristomeren tilan parantamiseen suuntautui 2,56 milj. € eli noin 7 % koostuen:

- Saaristomeri-ohjelman rahoitus Varsinais-Suomen ELY-keskukselle ja sen kautta eri toimijoille: 0,37 milj. €
- Saaristomeren vesien- ja merenhoidon avustushankkeet: 0,44 milj. €

- Ravinteiden kierrätyksen hankkeet Saaristomeren valuma-alueella 0,32 milj. €
- Saaristomeren valuma-alueen kipsikäsittelyt 1,41 milj. €

Vuonna 2025 Ahti-ohjelmasta rahoitettiin toimintaa 23 milj. € ja tästä Saaristomeren tilan parantamiseen suuntautui noin 6,4 milj. € eli noin 27 % koostuen:

- Saaristomeri-ohjelman rahoitus Varsinais-Suomen ELY-keskukselle ja sen kautta eri toimijoille: 0,9 milj. €
- Vesien- ja merenhoidon käynnistyneet hankkeet noin 1,4 milj. €
- Ravinteiden kierrätyshankkeet (käynnistyneet) 2,1 milj. €
- Kipsin levitys ja seuranta: n. 2,0 milj. €